

Utlåtande om beaktande av slamtransportavgifter i avfallstaxan under skärgårdens transportförhållanden

Skärgårdsrådet, Kimitoöns kommun 11.3.2026

Beredare: näringslivschef Erik Lund

Skärgårdsrådet har tagit del av förslaget till ändring av avgifter för slam från slamavskiljare och slutna tankar samt tillhörande material.

Skärgårdsrådet vill framföra följande synpunkter.

1. Principen om jämlika taxor

Skärgårdsrådet understöder inte införandet av zonbaserade avgifter eller andra modeller för taxor som särskilt belastar skärgårdsområden.

Rådet anser att zoner inte bör utgöra en grund för avgiftssystemet. En sådan modell riskerar att skapa en strukturell ojämlikhet mellan invånare i olika delar av kommunen. Den enda långsiktigt hållbara modellen är enligt skärgårdsrådet en enhetlig taxa för samtliga kunder, oberoende av geografiskt läge.

Skärgården är en integrerad del av kommunen och dess invånare bör behandlas jämlikt i fråga om kommunala tjänster och avgifter.

2. Landsvägsfärjor ska likställas med landsvägar

Skärgårdsrådet ser det som problematiskt att landsvägsfärjor i avgiftsmodellen behandlas som ett särskilt transporthinder.

En landsvägsfärja är enligt gällande praxis och lagstiftning en del av det allmänna vägnätet och bör därför likställas med landsväg. Att särbehandla färjeförbindelser i avgiftssystemet innebär i praktiken att skärgårdsbor betalar extra för att använda det allmänna vägnätet.

Detta strider mot principen om likvärdig service och likvärdiga levnadsförhållanden mellan kommunens invånare.

3. Skärgårdshavets miljö och fungerande slamtömning

Skärgårdsrådet vill särskilt betona att alla förändringar som berör slamtömning i skärgården måste bedömas ur ett miljöperspektiv.

En fungerande och tillgänglig slamtömning är en central del av arbetet för att skydda Skärgårdshavet. Om avgifter eller system förändras på ett sätt som gör tjänsten dyrare eller svårare att använda finns en risk att detta leder till försämrade hantering av slam, vilket i sin tur kan påverka havsmiljön negativt.

Skärgårdsrådet anser därför att förändringar som försvårar eller försämrar tillgången till slamtömning inte får genomföras, eftersom detta motverkar arbetet med att förbättra Skärgårdshavets ekologiska status.

4. Skärgårdens livskraft

För att skärgården ska kunna utvecklas positivt krävs beslut och styrmedel som stöder dessa mål. Avgiftsmodeller som särskilt belastar skärgårdsområden riskerar däremot att försvaga förutsättningarna för både boende och näringsverksamhet i området. Skärgårdsrådet ser därför att det aktuella förslaget går i motsatt riktning.

Enligt skärgårdslagens syfte § 2 bör statens och kommunernas åtgärder bidra till att bevara den fasta bosättningen i skärgården. I enlighet med lagens § 6 ska den bofasta befolkningen dessutom ha tillgång till basservice till skälig kostnad.

Mot denna bakgrund bör avgiftsmodeller och serviceutveckling utformas så att de stärker förutsättningarna för ett levande skärgårdssamhälle, inte försvårar dem.

5. Sammanfattning

Skärgårdsrådet vill sammanfattningsvis framföra följande principer:

- Avgiftssystemet bör baseras på jämlika taxor utan zonindelning.
- Landsvägsfärjor ska behandlas som en del av landsvägsnätet och inte som en grund för tilläggsavgifter.
- Tillgången till fungerande slamtömning är avgörande för skyddet av Skärgårdshavet.
- Avgiftsförändringar får inte leda till försämrade service eller ökad miljörisk.
- Beslut bör vara förenliga med målsättningen om en livskraftig och beboelig skärgård.

Skärgårdsrådet anser därför att de föreslagna avgiftsmodellerna bör omprövas i syfte att säkerställa ett rättvist, miljömässigt hållbart och skärgårdsvänligt system.

Lausunto jätetaksan lietteenkuljetusmaksujen huomioimisesta saariston kuljetusolosuhteissa

Saaristoneuvosto, Kemiönsaaren kunta 11.3.2026

Valmistelija: elinkeinojohtaja Erik Lund

Saaristoneuvosto on tutustunut esitykseen saostus- ja umpisäiliölietteiden maksujen muuttamisesta sekä siihen liittyvään aineistoon.

Saaristoneuvosto haluaa esittää seuraavat näkökohdat.

1. Yhdenvertaisten taksojen periaate

Saaristoneuvosto ei kannata vyöhykepohjaisten maksujen tai muiden sellaisten taksamallien käyttöönottoa, joista kohdistuu erityistä maksurasitusta saaristoalueille.

Neuvoston näkemyksen mukaan vyöhykkeet eivät saa toimia maksujärjestelmän perusteena. Tällainen malli saattaa luoda rakenteellista eriarvoisuutta kunnan eri osissa asuvien asukkaiden välille. Saaristoneuvoston mukaan ainoa pitkällä aikavälillä kestävä malli on yhtenäinen taksa kaikille asiakkaille maantieteellisestä sijainnista riippumatta.

Saaristo on olennainen osa kuntaa, ja sen asukkaita tulee kohdella yhdenvertaisesti kunnallisten palvelujen ja maksujen osalta.

2. Maantielauttoja tulee käsitellä osana tieverkkoa

Saaristoneuvosto pitää ongelmallisena sitä, että maantielauttoja käsitellään maksujärjestelmässä erillisenä kuljetusesteenä.

Maantielautta on voimassa olevan käytännön ja lainsäädännön mukaan osa yleistä tieverkkoa, ja se tulisi siksi rinnastaa maantiehen. Lauttayhteyksien erityiskohtelu maksujärjestelmässä tarkoittaa käytännössä sitä, että saariston asukkaat maksavat ylimääräistä yleisen tieverkon käytöstä.

Tämä on ristiriidassa periaatteen kanssa, jonka mukaan kunnan asukkailla tulee olla yhdenvertaiset palvelut ja elinolosuhteet.

3. Saaristomeren ympäristö ja toimiva lietteen tyhjennys

Saaristoneuvosto haluaa erityisesti korostaa, että kaikki saariston lietteen tyhjennystä koskevat muutokset on arvioitava myös ympäristönäkökulmasta.

Toimiva ja helposti saatavilla oleva lietteen tyhjennys on keskeinen osa Saaristomeren suojelua. Jos maksut tai järjestelmät muuttuvat siten, että palvelusta tulee kalliimpi tai vaikeammin käytettävä, on olemassa riski, että lietteen käsittely heikkenee, mikä voi puolestaan vaikuttaa haitallisesti meriympäristöön.

Saaristoneuvoston näkemyksen mukaan muutoksia, jotka vaikeuttavat tai heikentävät lietteen tyhjennyspalvelujen saatavuutta, ei pidä toteuttaa, koska ne voivat heikentää Saaristomeren ekologisen tilan parantamiseen tähtäävää työtä.

4. Saariston elinvoima

Jotta saaristo voisi kehittyä myönteisesti, tarvitaan päätöksiä ja ohjauskeinoja, jotka tukevat näitä tavoitteita. Maksumallit, jotka kohdistavat erityistä räsitusta saaristoalueille, voivat sen sijaan heikentää sekä asumisen että elinkeinotoiminnan edellytyksiä alueella.

Saaristoneuvosto katsoo siksi, että tähän liittyy riski, että nykyinen esitys vie kehitystä päinvastaiseen suuntaan.

Saaristolain tarkoituksen § 2 mukaan valtion ja kuntien toimilla on pyrittävä turvaamaan saariston vakinaisen asutuksen säilyminen. Lain 6 §:n mukaan vakinaisella väestöllä tulee lisäksi olla käytettävissään peruspalvelut kohtuullisin kustannuksin.

Tämän vuoksi maksumallit ja palvelujen kehittäminen tulisi suunnitella siten, että ne vahvistavat elävän saaristoyhteisön edellytyksiä eivätkä hankaloita niitä.

5. Yhteenveto

Saaristoneuvosto haluaa lopuksi tuoda esiin seuraavat periaatteet:

- Maksujärjestelmän tulee perustua yhdenvertaisiin taksoihin ilman vyöhykejakoja.
- Maantielauttoja tulee käsitellä osana maantieverkkoa eikä lisämaksujen perusteena.
- Toimivan lietteen tyhjennyksen saatavuus on ratkaisevaa Saaristomeren suojelun kannalta.
- Maksumuutokset eivät saa johtaa palvelujen heikkenemiseen tai ympäristöriskien kasvuun.
- Päätösten tulee olla linjassa elinvoimaisen ja asuttavan saariston tavoitteen kanssa.

Kimitoön Kemiönsaari

Saaristoneuvosto katsoo siksi, että esitettyjä maksumalleja tulisi tarkastella uudelleen, jotta voidaan varmistaa oikeudenmukainen, ympäristön kannalta kestävä ja saaristoystävällinen järjestelmä.